

Katarzyna Mroczek

"Teoria retoryczna w Polsce i na Litwie XVII wieku. Próba rekonstrukcji schematu retorycznego", Eugenija Ulčínaitė, Wrocław 1984 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 28/3-4 (97-98), 265

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TOMKOWSKI Jan: Juliusz Słowacki i tradycje mistyki europejskiej. Warszawa 1984, PIW, PAN IBL. Historia i Teoria Literatury. Studia. T. 45, ss. 270, zł 200,-

Autor proponuje lekturę dzieł mistycznych Słowackiego w kontekście utworów tworzących tradycję mistyki europejskiej. Książka jest próbą włączenia mistycznej twórczości Słowackiego w obręb wielkiej tradycji kultury europejskiej (Swedenborg, Blake, Böhme). Podstawą rozważań są pisma Słowackiego z lat 1843-1849 - wszystkie teki (korespondencje, dziennik, Raptularz i oczywiście teksty poetyckie) traktowane są równorzędnie. Książka dzieli się na pięć części: "Bóg", "Duchy i szatany", "Człowiek", "Historia", "Natura". Są to kategorie ponownie przez mistyków interpretowane. Dotarcie do tajemnicy zapewnia mistykowi "list z nieba" - objawienie, które zajmuje miejsce techniki warsztatowej i wyobraźni. "Adresatem" takiego listu był także Słowacki.

BP/97-98/78

A.B.

ULČINAITÉ Eugeniya: Teoria retoryczna w Polsce i na Litwie w XVII wieku. Próba rekonstrukcji schematu retorycznego. Wrocław 1984, Oss., PAN Komitet Nauk o Literaturze Polskiej. Rozprawy Literackie. 46, ss. 219, zł 120,-

Podstawę materiałową rozprawy stanowiły drukowane i rękopiśmienne retoryki powstałe w XVII w. w szkołach jezuickich, szczególnie z Akademii Wileńskiej. W rozważaniach nad teorią retoryczną zachowuje autorka taką kolejność poszczególnych zagadnień, jaką przyjmują najbardziej wyczerpujące traktaty. Należą do nich: definicja, określenie przedmiotu, funkcji i celu retoryki, a następnie omówienie poszczególnych jej części: inwencji, dyspozycji, elokucji, zapamiętania i wygłaszania. Zaprezentowano także kwestie wysuwane w wielu rozprawach na plan pierwszy: typologia stylów, nauka o amplifikacji i afektach, problemy imitacji. Omówiono też normatywizm retoryki XVII w. oraz zagadnienia genologii retorycznej.

BP/97-98/79

K.M.